

LES

PŘED PRVNÍ HROU

Herní kartičky jsou rozdělené na dvě části:

- **Kartičky se zelenou zadní stranou** zobrazují rostliny a živočichy, které můžeme vidět v lese při první návštěvě: pracovní říkáme, že to je flóra a fauna „vnějšího“ lesa.
- **Kartičky s hnědou zadní stranou** zobrazují různé živočichy, které na první pohled v lese nevidíme. Abychom je mohli pozorovat, musíme vynaložit určité úsilí a mít základní znalosti o jejich výskytu. Pracovně jim říkáme fauna „vnitřního“ lesa.

Hrací kartičky je potřeba vyloupat z kartonových plátíček. Kartičky si pozorně prohlédněte. Na každé kartičce je uprostřed velký obrázek. V jednom z rohů je stylizovaný grafický symbol. Tyto symboly jsou pro každou trojici stejné a pomáhají správně určit, které kartičky spolu tvoří jednu trojici. Trojice jsou tvořeny vždy příbuznou skupinou živočichů nebo rostlin.

Pro první seznámení se všemi kartičkami použijte **LOTO-TRIO karty** a **mini-encyklopedii**.

Na stole rozložíme vedle sebe **zelené** LOTO-TRIO karty obrázky nahoru (motivy z „vnějšího“ lesa). Postupně z hromádky vyloupaných kartiček přikládáme jednotlivé kartičky na **zelené** karty LOTO-TRIO tak, aby obrázky byly vždy shodné. Naučíme se jednotlivé kartičky pojmenovávat, naučíme se pojmenovávat jednotlivé trojice. Přečteme si informace o jednotlivých druzích v mini-encyklopedii. Zde se také dozvíme, proč jednotlivé kartičky tvoří trojice.

Jakmile se seznámíme s druhy z „vnějšího“ lesa, tak na stole rozložíme vedle sebe **hnědé** LOTO-TRIO karty obrázky nahoru (motivy z „vnitřního“ lesa). Postupuje se stejně jako v případě zelených karet a kartiček.

VARIANTY HRY LOTO-TRIO PRO NEJMENŠÍ HRÁČE

➡ **LOTO-TRIO: Vyber, umísti a pojmenuj!**

1a/ Rozložíme **zelené** LOTO-TRIO karty na stůl tak, aby tvořily souvislou plochu (například 3 x 2 karty, tři jsou svisle pod sebou). Rozprostřeme **zelené** zamíchané hrací kartičky lícem nahoru před sebe na stůl. Hledáme trojice, které k sobě patří a pokládáme je na předkreslené obrázky. Po přiložení můžeme po hráčích požadovat jejich správné pojmenování. Po vytvoření

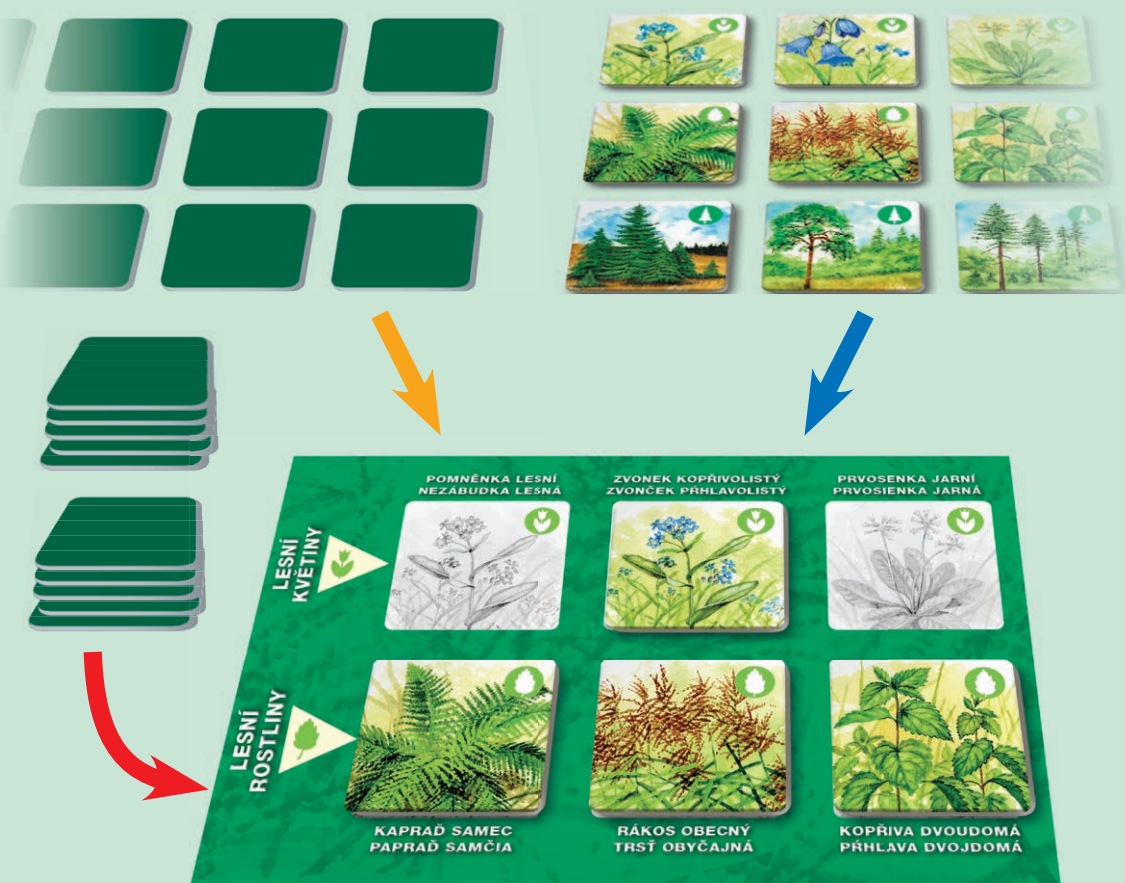
trojic je nezapomínejte správně pojmenovat! Hráť může i jeden hráč. Při vyšším počtu hráčů se hráči střídají v pokládání kartiček. Pokud hráč nepojmenuje správně přiloženou kartičku, pokračuje další hráč na řadě. Za správně přiloženou a pojmenovanou kartičku si hráči udělají na papír čárku. Když hráč přiloží poslední kartičku z trojice, má za úkol trojici pojmenovat. Za správně pojmenovanou trojici si hráč přepíše další čárku. Zvítězí hráč s nevyšším počtem čárek.

1b/ Rozložíme **hnědé** LOTO-TRIO karty a použijeme **hnědé** kartičky. Hrajeme podle pravidel varianty **1a/**.

1c/ Rozložíme **zelené** i **hnědé** LOTO-TRIO karty, a použijeme všechny kartičky. Hrajeme podle pravidel verze **1a/**. Tato varianta vyžaduje velký stůl a je vhodná i pro větší počty hráčů (4–8 hráčů).

→ **LOTO-TRIO: Vylosuj, umísti a pojmenuj!**

2a/ Rozložíme **zelené** LOTO-TRIO karty na stůl tak, aby tvořily souvislou plochu (například 3 x 2 karty, tři jsou svisle pod sebou). Rozprostřeme **zelené** zamíchané hrací kartičky rubem nahoru před sebe na stůl. Není možné si tak vybírat hráčem preferovanou kartičku, ale musí hrát kartičkou, kterou otočí. Hráč musí otočenou kartičku správně přiložit a správně pojmenovat. Pokud je přiložení chybné (anebo pojmenování), kartička se VRÁTÍ ZPĚT rubem nahoru a zůstává na svém místě, dokud ji opět někdo neotočí. Hraje se do vyčerpání všech kartiček položených na ploše. Za správně přiloženou a pojmenovanou kartičku si hráči udělají na papír

čárku. Když hráč přiloží poslední kartičku z trojice, má za úkol trojici pojmenovat. Za správně pojmenovanou trojici si hráč přepíše další čárku. Zvítězí hráč s nevyšším počtem čárek.

2b/ Rozložíme **hnědé** LOTO-TRIO karty a použijeme **hnědé** kartičky. Hrajeme podle pravidel varianty **2a/**.

2c/ Rozložíme **zelené** i **hnědé** LOTO-TRIO karty, a použijeme všechny kartičky. Hrajeme podle pravidel verze **2a/**. Tato varianta vyžaduje velký stůl a je vhodná i pro větší počty hráčů (4–8 hráčů).

LOTO-TRIO: Otoč, najdi a pojmenuj!

3a/ Rozložíme **zelené** LOTO-TRIO karty na stůl tak, aby tvořily souvislou plochu (například 3 x 2 karty, tři jsou svisle pod sebou). Pomocí čtvrtky čistého papíru můžeme na kartách zakrýt 2. a 3. obrázky z trojic. Použijeme **zelené** kartičky. Hráči mají za úkol složit správné trojice bez podpory natištěných obrázků, ale pomocí grafických symbolů jednotlivých trojic. Hráči opět mohou vybírat buď z kartiček otočených lícem nahoru (tedy mají přehled o všech nezařazených kartičkách) anebo mají kartičky otočené rubem nahoru a musí hrát kartičkou, kterou právě otočí. Počítání správných pojmenování je stejné jako v předchozích variantách (**1a/**, **2a/**).

3b/ Rozložíme **hnědé** LOTO-TRIO karty a hnědé hrací kartičky. Hrajeme podle pravidel verze **3a/**.

LOTO-TRIO – VARIANTA PRO CELOU RODINU

Kdo má větší postřeh?

→ **LOTO-TRIO: Otoč, polož a zakřič!**

4a/ Rozložíme **zelené** LOTO-TRIO karty na stůl tak, aby tvořily souvislou plochu (například 3 x 2 karty, tři jsou svisle pod sebou). Zamícháme **zelené** hrací kartičky a vytvoříme stejné hromádky podle počtu hráčů (2–4 hráči jsou ideální). Kartičky jsou rubem nahoru. Na povel TEĎ všichni zúčastnění hráči otočí vrchní kartičku ze své hromádky a jejich úkolem je co nejrychleji ji správně přiložit na LOTO-TRIO kartu a kartičku správně pojmenovat! Nejrychlejší hráč obdrží bod. Hra pokračuje, dokud nejsou rozděleny všechny kartičky. Vyhrává hráč s nejvyšším počtem bodů. Varianta sčítání bodů: po každém tahu si vítězný hráč vezme svou kartičku a také kartičky soupeřů. V případě „nerozhodného“ výsledku (hráči vykřiknou a položí kartičky zároveň), ponechá si každý hráč pouze svou kartičku. Na závěr hry kartičky sečteme.

4b/ Rozložíme **hnědé** LOTO-TRIO karty na stůl tak, aby tvořily souvislou plochu (například 3 x 2 karty, tři jsou svisle pod sebou). Zamícháme **hnědé** hrací kartičky a vytvoříme stejné hromádky podle počtu hráčů (2–4 hráči jsou ideální). Hrajeme podle pravidel varianty **4a/**.

4c/ Rozložíme **zelené** i **hnědé** LOTO-TRIO karty, a použijeme všechny kartičky. Hrajeme podle pravidel verze **4a/**. Tato varianta vyžaduje velký stůl a je vhodná i pro větší počty hráčů (4–8 hráčů).

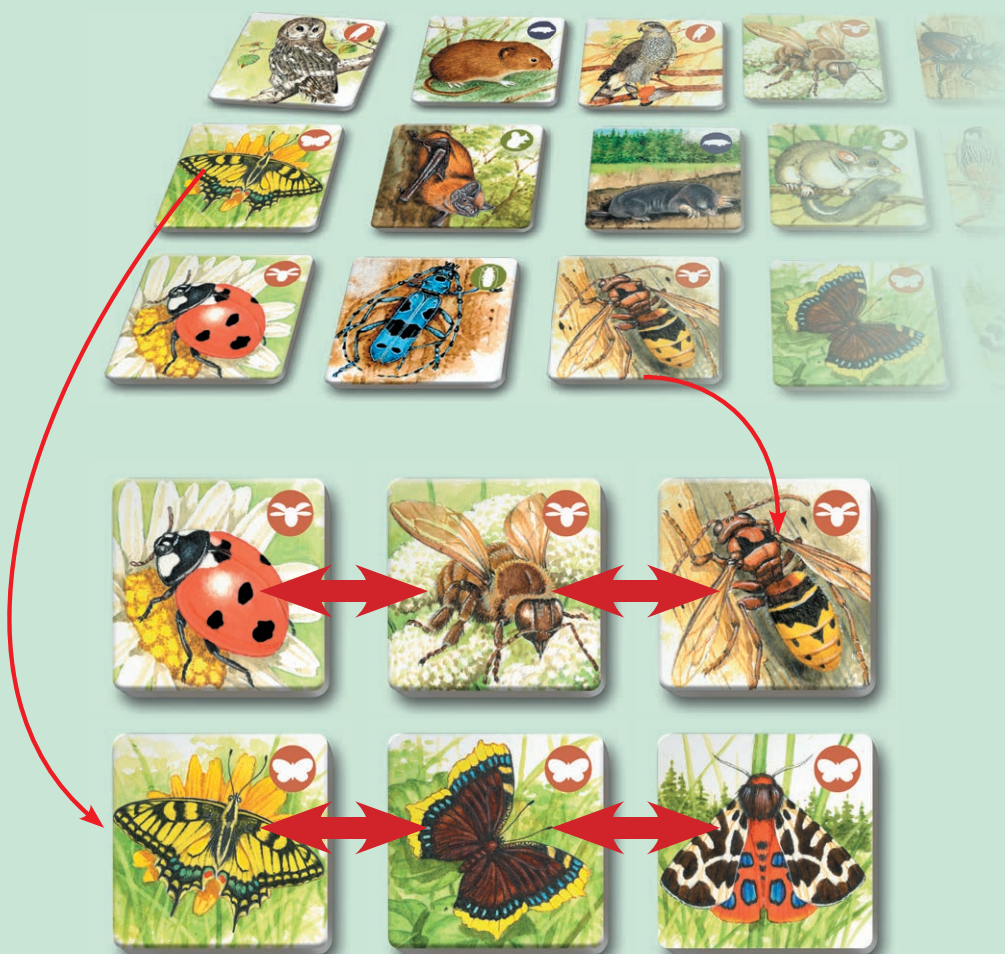
HRA PEXETRIO

PEXETRIO – VARIANTA PRO ZAČÁTEČNÍKY (vhodná pro edukativní účely)

5a/ Zelené kartičky rozložíme a zamícháme na hrací ploše lícem nahoru. Hráči sestavují kartičky před sebe do správných trojic. Jako poznávací znamení jim slouží grafický identifikační symbol. Každá trojice má svůj grafický symbol. Hráči se učí správně pojmenovat jednotlivé kartičky. Po složení trojic se hráči učí trojici správně pojmenovat. Další úkol je popsat vztah, který je mezi kartičkami správně sestavených trojic. Pro kontrolu použijte přiloženou mini-encyklopedii. Hráči si mohou o obsahu trojic s pomocí dospělých (nebo učitelů) povídat. Můžeme také sestavovat trojice na čas, nejrychlejší hráč z kolektivu je vítěz.

5b/ Hnědé kartičky rozložíme a zamícháme na hrací ploše lícem nahoru. Hrajeme podle pravidel varianty **5a/**.

5c/ Zelené i hnědé kartičky rozložíme a zamícháme na hrací ploše lícem nahoru. Potřebujeme velkou hrací plochu. Hrajeme podle pravidel varianty **5a/**.

PEXETRIO – VARIANTA PRO MÍRNĚ POKROČILÉ

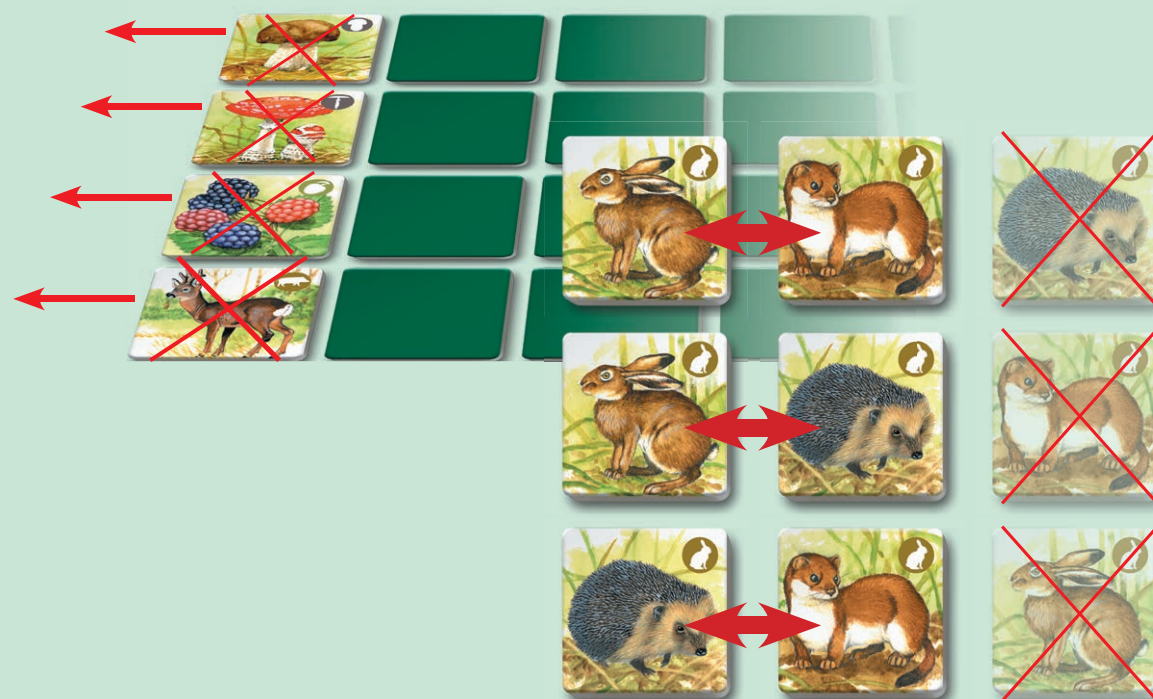
Hrajeme jako Pexeso, hře říkáme PEXE-DUO. Kartičky nám umožňují nakombinovat 6 různých variant pro hru PEXE-DUO.

6a/ Použijeme **zelené** kartičky. Před započítím hry si oddělením třetích kartiček vytvoříte dvojice. Doporučujeme z jednotlivých trojic odstranit vždy kartičky, které mají umístění ve stejném sloupci na LOTO-TRIO kartách.

6aa/ Odstraníme všechny kartičky, které jsou umístěny nalevo. Po vytřídění kartičky zamícháme a rozprostřeme na hrací ploše rubem nahoru. Hraje se ve směru hodinových ručiček, začíná nejmladší hráč. Postupně otočí dvě libovolné kartičky. Potom se podívá: mají otočené kartičky různé symboly, tedy netvoří dvojici, která patří k sobě? Pak měl hráč smůlu. Karty se otočí zpět a na řadě je další hráč. Když si nejste jisti, jestli karty patří do jedné dvojice, použijte mini-encyklopedii nebo LOTO-TRIO karty. Pokud hráč otočil jedním tahem dvě kartičky, které patří k sobě, je tah úspěšný. Tuto dvojici si hráč postaví do sloupečku před sebe. Pokračuje ve hře, dokud se mu daří otáčet jedním tahem správné dvojice. Jakmile je další jeho tah neúspěšný, ve hře pokračuje další hráč. Po využití všech kartiček vyhrává hráč s největším počtem dvojic. Složení dvojic můžeme po odehrání několika herních kol změnit.

6ab/ Odstraníme všechny kartičky, které jsou umístěny uprostřed. Pak hrajeme podle pravidel varianty **6aa/**.

6ac/ Odstraníme všechny kartičky, které jsou umístěny napravo. Pak hrajeme podle pravidel varianty **6aa/**.

6b/ Použijeme **hnědé** kartičky. Dále hrajeme podle pravidel tří variant: **6aa/**, nebo **6ab/** nebo **6ac/**.

6c/ Zmenšením počtu dvojic snížíte obtížnost hry. Při třídění úplně vyřadíme polovinu zelených, respektive hnědých kartiček. Dvojice vytvoříme se zbývajících polovinou kartiček.

6d/ Použijeme všechny kartičky, **zelené** i **hnědé**. Vytvoříme si opět dvojice. Hrajeme pak podle pravidel tří variant: **6aa/**, nebo **6ab/** nebo **6ac/**.

Tato verze hry je určena pro velmi bystré a pokročilé hráče!

PEXETRIO – VARIANTA PRO VŠECHNY

Kartičky se otočí rubem nahoru a při hře se hledají tři kartičky, které patří k sobě.

7a/ Použijeme **zelené** kartičky. Kartičky zamícháme a rozprostřeme na hrací ploše rubem nahoru. Hraje se ve směru hodinových ručiček, začíná nejmladší hráč. První hráč otočí tři libovolné kartičky. Potom se podívá: Mají tři otočené kartičky různé symboly, tedy netvoří trojici, která patří k sobě? Pak měl hráč smůlu. Karty se otočí zpět a na řadě je další hráč.

Když si nejste jisti, jestli karty patří do jedné trojice, máte dvě možnosti:

- 1) Zkontrolujete, jestli je u všech tří karet v jednom z rohů zobrazen tentýž symbol.
- 2) Podíváte se pozorně do mini-encyklopedie (nebo na LOTO-TRIO karty). Tam jsou zobrazeny obrázky všech trojic.

Vždy je třeba otočit tři karty, bez ohledu na to, zda první dvě karty k sobě patří nebo ne. Mají tyto tři kartičky stejný symbol a tvoří jednu trojici? Výborně! Hráč si tyto tři kartičky vezme a odloží si je na stůl k sobě. Pak otočí tři další kartičky. Jeden hráč smí otáčet po třech kartičkách tak dlouho, dokud nachází vždy karty stejné trojice. Po neúspěšném tahu pokračuje hráč, který je na řadě. Hra končí, když byly všechny karty uprostřed stolu sebrány jednotlivými hráči po trojicích. Každý hráč teď složí na sebe do komínku karty, které před ním leží. Pak se „komínky“ položí vedle sebe a porovnají se. Hráč s nejvyšším komínkem vítězí.

7b/ Použijeme **hnědé** kartičky. Hrajeme podle pravidel varianty **7a/**.

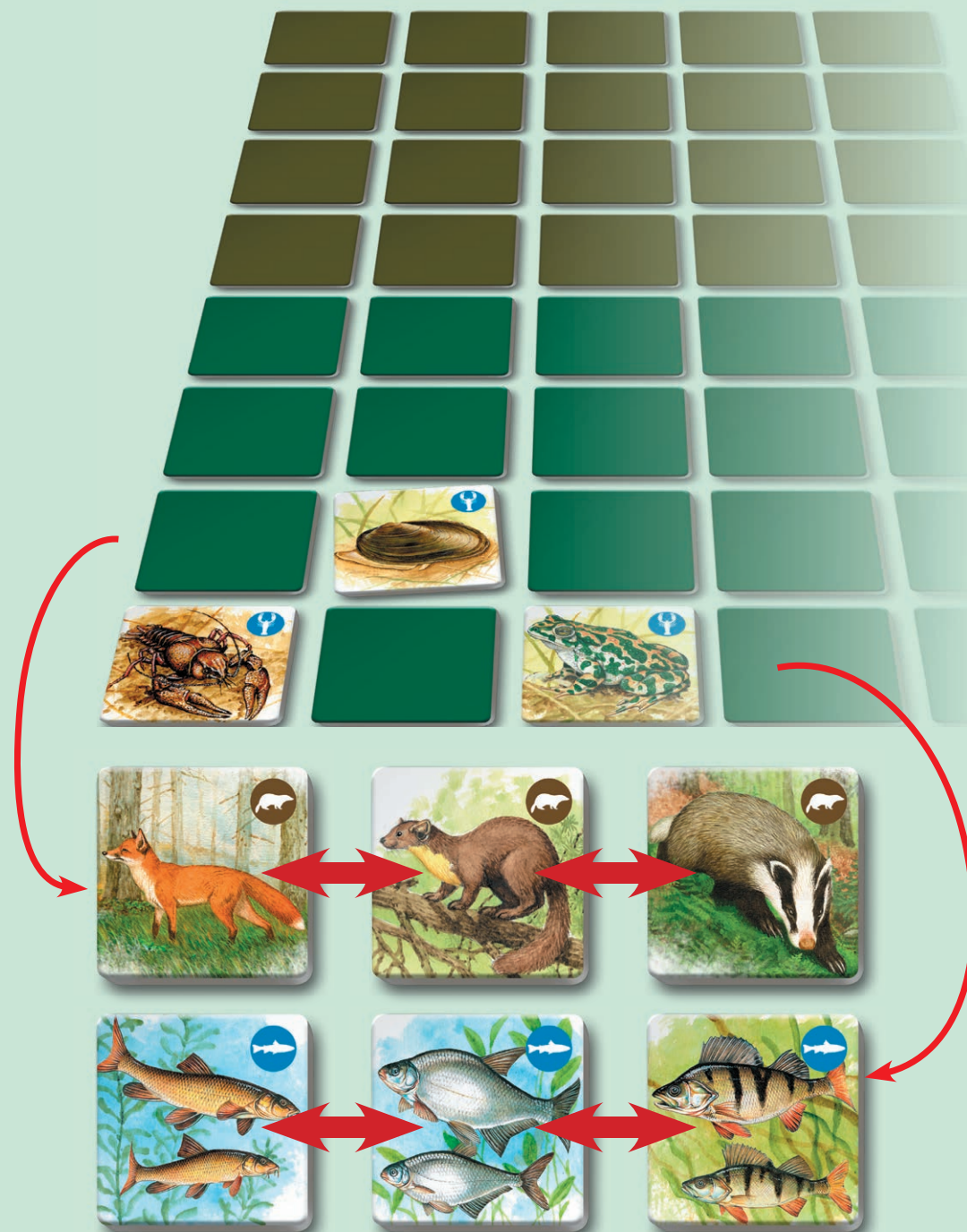
7c/ Použijeme všechny kartičky, **zelené** i **hnědé**. Hrajeme podle pravidel varianty **7a/**. Tato verze hry je určena pro velmi bystré a pokročilé hráče!

7d/ Varianta **MISTR** pro verze **7a/** až **7c/**:

Při nalezení celé trojice musí hráč dovést úspěšný tah správným pojmenováním trojice! Pokud nepojmenuje trojici správně, jeho tah je neplatný, kartičky se otočí zpět rubem nahoru a pokračuje další hráč v pořadí.

7e/ Varianta **VELMISTR** pro verze **7a/** až **7c/**:

Při nalezení celé trojice musí hráč dovést úspěšný tah správným pojmenováním všech kartiček v trojici a následně správným souhrnným názvem celé trojice! Pokud nepojmenuje všechno správně, jeho tah je neplatný, kartičky se otočí zpět rubem nahoru a pokračuje další hráč v pořadí.

HRA MULTI-TRIO LES

Hra pro 2–4 hráče

Cílem hry je zaplnit vylosované LOTO karty správnými hracími kartičkami.

8a/ Použijeme **zelené** kartičky. Kartičky zamícháme a vytvoříme z nich tři sloupečky, které umístíme na kraj hrací plochy rubem nahoru. Vedle nich umístíme velký barevný plakát LESA. Připravíme si **zelené** LOTO-TRIO karty, které zamícháme a uložíme mimo hrací plochu u jednoho z hráčů, který je pověřen jejich rozdáváním. Na úvod každý hráč vylosuje jednu LOTO-TRIO kartu a dá si ji před sebe. Začíná nejmladší hráč. Jeden tah rovná se sejmutí a otočení jedné libovolné kartičky z kterékoliv hromádky nebo otočení jedné libovolné kartičky odložené v průběhu hry na hrací ploše. Kartička musí být otočena tak, aby na její obrázek viděli všichni hráči ve stejný okamžik. Tah vyhrává ten hráč, který jako první vykřikne správně jméno kartičky (název rostliny nebo živočicha, který je na kartičce zobrazen) a také jako první prstem přesně označí její místo na velkém plakátě LESA. Na závěr každého tahu vítězný hráč zkontroluje, zda tuto aktuální a správně pojmenovanou kartičku může umístit na svoji LOTO kartu. Pokud ano, učiní tak.

Pokud tuto kartičku vítězný hráč nemůže umístit, naloží s kartičkou následujícím způsobem:

- a/ pokud je v tomto tahu použita kartička z některé ze tří základních hromádek, je umístěna na hrací plochu lícem nahoru a zároveň se na hrací ploše otočí rubem nahoru kartička, která byla umístěna na hrací plochu v předchozím tahu. Postupně se takto hrací kartičky řadí na hrací ploše vždy do řady po 3–5 kartičkách. Všechny jsou otočeny rubem nahoru kromě poslední kartičky, která je otočena lícem nahoru. Platí pravidlo, že použít kartičku (hrát s ní, tzn. otočit ji) z hrací plochy je možné, až když je otočena rubem nahoru. Hráči si snaží zapamatovat polohu a hodnotu každé hrací kartičky na ploše, aby tuto znalost mohli použít v při následujících tazích.
- b/ pokud je otočena hrací kartička z hrací plochy, tak buď si ji vítězný hráč tahu umístí na svoji LOTO kartu (když je to kartička, která na jeho LOTO-TRIO kartu patří), nebo pokud si ji vítězný hráč nemůže umístit na svoji LOTO-TRIO kartu, tak se kartička otočí zpět rubem nahoru.

Ve hře pokračuje vítězný hráč dalším tahem. Nový tah může učinit vždy pouze vítězný hráč přechozího tahu.

Hráči se snaží co nejdříve zaplnit svou LOTO kartu hracími kartičkami a podle toho volí herní strategii. Jakmile se v průběhu hry postupně hrací kartičky otáčejí a umísťují na hrací ploše, získávají výhodu ti hráči, kterým se daří si zapamatovat polohu a hodnotu kartiček, které budou potřebovat pro umístění na svoji LOTO kartu.

Vítězem hry se stává:

- a/ hru hrají DVA hráči: vítězí ten hráč, který jako první zaplní kartičkami tři LOTO karty.
- b/ hru hrají TŘI nebo ČTYŘI hráči: vítězí ten hráč, který jako první zaplní kartičkami dvě LOTO karty.
- c/ hru hraje více hráčů (5 a více): vítězí ten hráč, který jako první zaplní kartičkami jednu LOTO kartu.

Správné pojmenování kartiček: pro kontrolu používejte návod a mini-encyklopedii. Můžete zvolit dva způsoby pojmenování kartiček:

- a/ jednodušší verze: je vyžadováno správně vyslovit hlavní název kartičky (například rákos, křemenáč, jelen atd.)
- b/ náročnější verze: je vyžadováno správně vyslovit celý název kartičky (například rákos obecný, křemenáč březový, prase divoké atd.)
- c/ verze pro opravdové mistry: je vyžadováno správně vyslovit celý latinský název kartičky.

8b/ Použijeme **hnědé** kartičky. Kartičky zamícháme a vytvoříme z nich tři sloupečky, které umístíme na kraj hrací plochy rubem nahoru. Vedle nich umístíme velký barevný plakát LESA. Připravíme si **hnědé** LOTO-TRIO karty. Hru hraje podle stejných pravidel jako verzi **8a/**.

8c/ Použijeme zelené i hnědé kartičky. Kartičky zamícháme a vytvoříme z nich tři sloupečky, které umístíme na kraj hrací plochy rubem nahoru. Vedle nich umístíme velký barevný plakát LESA. Připravíme si zelené i hnědé LOTO-TRIO karty, které smícháme dohromady a losujeme LOTO-TRIO karty z obou možností. Hru hraje podle stejných pravidel jako verzi **8a/**. POZOR: ke hře budeme potřebovat velkou hrací plochu! Počet hráčů můžeme navýšit na 6 účastníků hry.

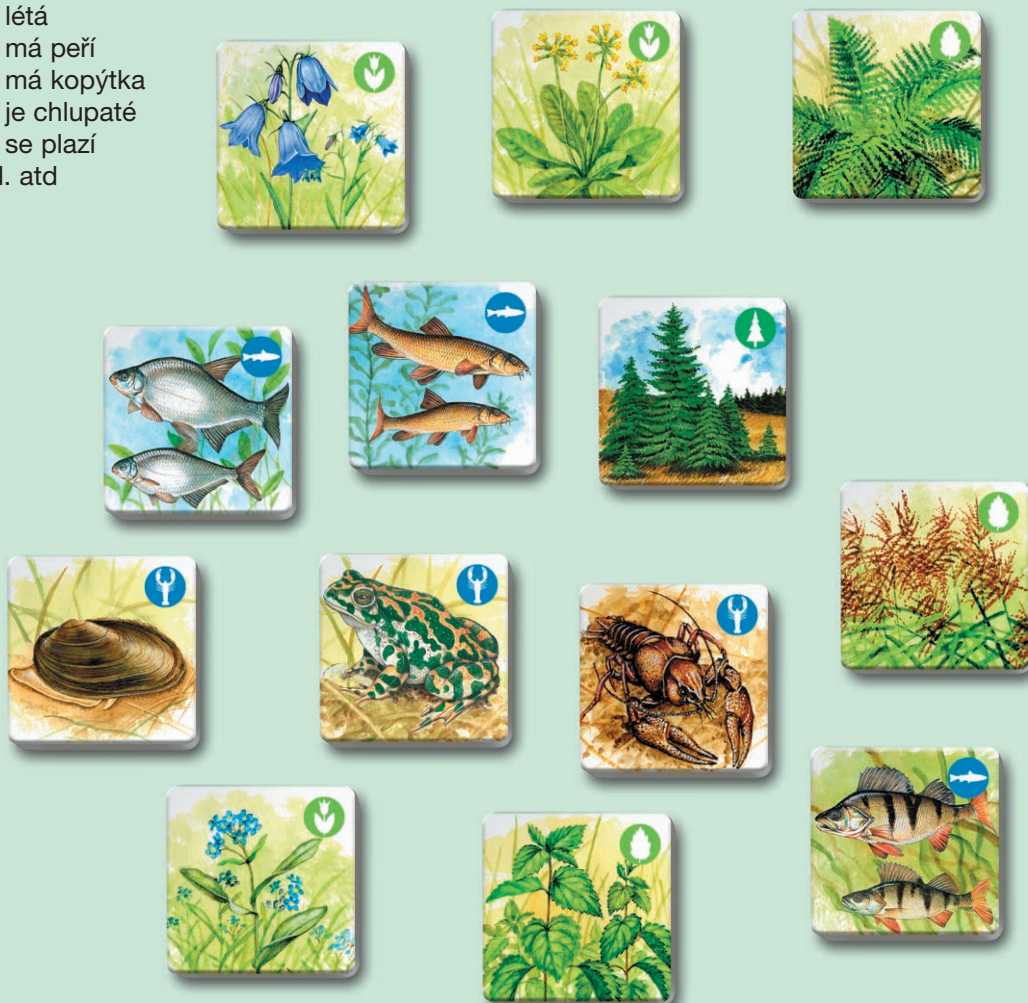
CHMATAVKA

9/ Hra vhodná pro větší kolektivy hráčů (5–20 hráčů). Rozprostřeme **zelené** i **hnědé** zamíchané hrací kartičky lícem nahoru před sebe na stůl. Pokud je málo hráčů, můžeme hrát pouze buď se **zelenými** nebo **hnědými** kartičkami. Hráči se rozestaví okolo stolu, ruce mají za zády. Vedoucí hry řekne určitou vlastnost. Hráči hledají mezi obrázky organismus, který danou vlastnost má. Vybraný obrázek přikryjí dlaní. Vedoucí hry řekne po chvíli STOP a vyhodnotí tipy hráčů. Kdo určil správný organismus, kartičku si ponechá. Na závěr se vyhodnotí nejúspěšnější hráči. Před hrou si vedoucí hry musí připravit soubor vlastností které bude hráčům říkat.

Příklady:

- Co je jedovaté
- Co je jedlé
- Co létá
- Co má peří
- Co má kopýtko
- Co je chlupaté
- Co se plazí
- Atd. atd

Takto označená herní varianta je vhodná pro kolektiv 5–20 hráčů.

NAJDI SVÝCH ŠEST OBRÁZKŮ

10/ Hra vhodná pro větší kolektivy hráčů (5–20 hráčů). Vedoucí hry rozmístí po místnosti kartičky tak, aby kartičky byly vidět, ale aby je hráči museli hledat. Hráč nebo dvojice (či trojice) hráčů dostanou do ruky LOTO-TRIO kartu. Chodí po místnosti a hledají šest obrázků, které patří do jejich LOTO-TRIO karty. Vyhrává ten, kdo má první LOTO-TRIO kartu zaplněnou. Pro hru opět můžeme použít buď všechny kartičky, nebo podle počtu hráčů použijeme kartičky **zelené** nebo **hnědé**.

VÍŠ, KDO JE NA OBRÁZKU?

11/ Z kartiček sestavíme herní kruh. Určíme pořadí hráčů a kartičku, od které začneme počítat. Hráč na tahu hodí kostkou a „postoupí“ ve směru hodinových ručiček v herním kruhu – pokud zná název organismu na kartičce, kde zůstal „stát“, může si kartičku vzít. Stejně pokračují další hráči. Herní okruh se stále zmenšuje, počet kartiček se snižuje. Hraje se tak dlouho, dokud všechny kartičky nejsou rozebrány. Vyhrává hráč s největším počtem kartiček. Pro kontrolu používáme LOTO-TRIO karty nebo herní návod.

Správné pojmenování kartiček: pro kontrolu používejte návod a mini-encyklopedii. Můžete zvolit dva způsoby pojmenování kartiček:

a/ jednodušší verze: je vyžadováno správně vyslovit hlavní název kartičky (například rákos, křemenáč, jelen atd.),

b/ náročnější verze: je vyžadováno správně vyslovit celý název kartičky (například rákos obecný, křemenáč březový, práce divoké atd).

c/ verze pro opravdové mistry: je vyžadováno správně vyslovit celý latinský název kartičky.

KVÍZOVÁ CESTA

12/ Hra vhodná pro větší kolektivy hráčů (5–20 hráčů). Použijeme **zelené** i **hnědé** hrací kartičky a **zelené** i **hnědé** LOTO-TRIO karty. Pokud je málo hráčů, můžeme hrát pouze buď se **zelenými** nebo **hnědými** kartičkami a LOTO-TRIO kartami.

Na úvod sestavíme z LOTO-TRIO karet, otočených rubem (černobílá verze s kvízovými otázkami) „cestu“, nejlépe podle obrázku. Při sestavování nemusíme dodržovat nějaké pořadí, můžeme LOTO-TRO karty seřadit v libovolném pořadí. Pak hracími kartičkami přikryjeme kvízové otázky, tzn. přiložíme barevné hrací kartičky na černobílou předlohu. Hráči si určí pořadí, v jakém budou hrát. Hráč na tahu hodí kostkou a „postoupí“ ve směru hodinových ručiček na příslušnou kartičku. Zvedne obrázek a přečte si kvízovou otázku. Pokud správně odpoví, kartičku s obrázkem si ponechá. Kontrolu správných odpovědí najdete v knižce s návody. Pokud není odpověď správná, kartička se položí zpět na LOTO-TRIO kartu. Pokračuje další hráč v pořadí. Opět hodí kostkou a z posledního herního místa postoupí podle hozených počtů bodů. Kartičku otočí, odpovídá na otázku atd. Platí pravidlo, že při postupu podle počtu hozených puntíků počítáme pouze barevné kartičky. Již správně zodpovězené otázky (černobílé kartičky) přeskakujeme.

Varianty pro ukončení hry:

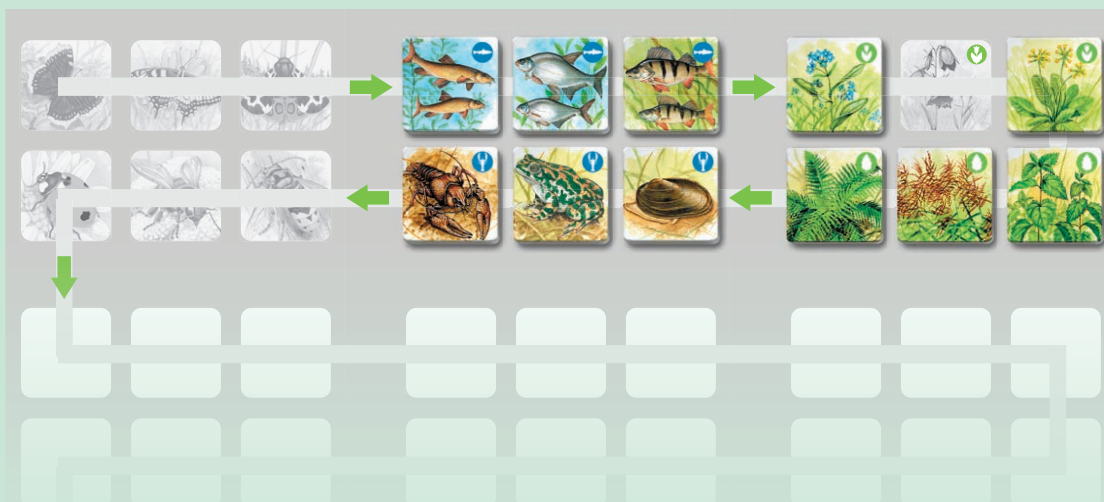
12a/ Stanovíme pevný počet kol (kolo znamená, že všichni hráči zahrají jeden tah) například 10 a po jejich odehrání si každý hráč spočítá získané kartičky, vítězí hráč s nejvyšším počtem kartiček.

12b/ Hrajeme tak dlouho, dokud jsou nějaké kartičky ve hře. Pokud je ve hře již pouze 6 kartiček a méně, odpočítáváme body tak, že postupujeme po barevných kartičkách stále dokola až vypotřebujeme počet hozených „bodů“. Vítězí hráč s nejvyšším počtem kartiček.

12c/ Na začátku hry stanovíme cílový počet získaných kartiček. Při menším počtu hráčů (například 3 až 6 hráčů) můžeme stanovit cíl s vyšším počtem, například 8–10 kartiček. S větším počtem hráčů musíme cílový počet kartiček snižovat tak, aby všichni hráči teoreticky mohli cílového počtu dosáhnout. Zvítězí hráč, který jako první cílového počtu kartiček dosáhl.

	PARMA OBEČNÁ MRENA OBYČAJNÁ	CEJN VELKÝ PLESKÁČ VELKÝ	OKOUN ŘIČNÍ OSTRIEZ ŘIEČNY
RYBY	Ústa parmy jsou umístěna ze spodu hlavy. Kde sbírá potravu? A) na vodní hladině B) na dně C) v dutinách padlých stromů	Cejn je ryba: A) všežravá, žije se planktonem a drobnými živočichy B) dravá, loví jiné ryby C) nepřijímá potravu	Okoun je ryba: A) býložravá B) dravá C) nepřijímá potravu
MALÁ VODNÁ ZVIERATÁ	Do jaké skupiny živočichů patří rak? A) ryby B) korýši C) plazi	Jak se říká mláďeti žáby? A) potěr B) nymfa C) pulec	Jak se říká schránce, ve které žije škeble? A) ulita B) lastura C) skořápka
	RAK BAHENŇÍ RAK BAHENŇÍ	ROPUCHA ZELENÁ ROPUCHA ZELENÁ	ŠKEBLE RYBNÍČNÁ ŠKLABKA RYBNÍČNÁ

*pokračování
na další straně*

Kvíz k organismům – správné odpovědi

BYLINY

POMNĚNKA LESNÍ

Jak se říká pomněnce slovensky?

- a) rosička
- b) slzička
- c) **nezábudka**

ZVONEK KOPŘIVOLISTÝ

Kdy kvete zvonek?

- a) brzy zjara, často ještě ve sněhu
- b) **přes léto**
- c) pozdě na podzim

PRVOSENKA JARNÍ

Jak se lidově říká této rostlině?

- a) pampeliška
- b) **petrklič**
- c) žabí mléko

KAPRAŘ SAMEC

Jakou barvou kvete kaprař?

- a) bílou
- b) zelenou
- c) **nekvete, množí se výtrusy**

RÁKOS OBECNÝ

Kde roste rákos?

- a) na skalách
- b) na poli
- c) **u vody**

KOPŘIVA DVOUDOMÁ

Proč je kopřiva dvoudomá?

- a) vyskytuje se v Evropě i v Asii
- b) **samčí a samičí květy nejsou na stejné rostlině**
- c) po vyklíčení musí být rostlina přesazena

HOUBY

HŘIB DUBOVÝ

Proč se říká tomuto hříbu dubový?

- a) **nejčastěji roste pod duby**
- b) duby nesnáší
- c) suší se na dubovém dřevě

LIŠKA OBECNÁ

Tato houba se lidově nazývá podle jiného zvířete. Víte, podle kterého?

- a) vlk
- b) ještřáb
- c) **kuřátka**

KŘEMENÁČ BŘEZOVÝ

Často se určitý druh houby vyskytuje převážně jen u jednoho druhu dřeviny. S jakým stromem má spojení tento křemenáč?

- a) s lípou
- b) s dubem
- c) **s březou**

MUCHOMŮRKA ČERVENÁ

Odkud mají muchomůrky svůj název?

- a) **používaly se k hubení much**
- b) mouchy do nich kladou vajíčka
- c) mouchy se jich bojí

MUCHOMŮRKA ZELENÁ

Jak moc je tato houba jedovatá?

- a) **smrtelně, je velmi nebezpečná**
- b) po převaření se dá bezpečně sníst
- c) není jedovatá, jen výjimečně

HŘIB SATAN

Tuto jedovatou houbu můžete potkat:

- a) velmi často, je hojný
- b) **zřídka, je dost vzácný**
- c) u nás vůbec neroste

LESNÍ PLODY

OSTRUŽINÍK KŘOVITÝ

Na čem rostou ostružiny?

- a) **na trnitých šlahounech**
- b) na stromech
- c) na nízkých bylinách

BRUSNICE BORŮVKA

Kde rostou borůvky?

- a) ve větvích stromů
- b) na vysokých bylinách
- c) **na malých keříčcích při zemi**

JAHODNÍK OBECNÝ

Jsou jahody jedovaté?

- a) **ne, jsou jedlé, zdravé a dobré**
- b) ano, nikdy se jich nedotýkejte!
- c) někdy ano, pokud mají černou špičku

ŽALUD

Na kterém stromě rostou žaludy?

- a) **na dubu**
- b) na buku
- c) na bříze

BUKVICE

Na kterém stromě rostou bukvice?

- a) na ořešáku
- b) **na buku**
- c) na kaštanovníku

LÍSKOVÝ OŘÍŠEK

Jak se jmenuje keř, na kterém rostou tyto oříšky?

- a) lískovec lesní
- b) ořešák drobný
- c) **líška obecná**

LESNÍ SAVCI

SRNEC OBECNÝ

Kdo má u srnců paroží?

- a) **samec**
- b) samice
- c) samec i samice

PRASE DIVOKÉ

Kolik mláďat mívá samice prasete divokého?

- a) většinou jedno
- b) skoro vždy dvojčata
- c) **3–12**

JELEN LESNÍ

Jak se jmenuje samice jelena?

- a) jelenice
- b) srna
- c) **laň**

ZAJÍC POLNÍ

Na jaře bývají vidět zajíci, jak se ve větším množství honí na poli. Co dělají?

- a) sbírají zbytky úrody z loňska
- b) **páří se (honují)**
- c) zatím je to záhada, pravděpodobně vliv jarního úplňku

LASICE HRANOSTAJ

Jakou srst má v zimě lasice hranostaj?

- a) černou
- b) **bílou**
- c) stejnou jako v létě – hnědou

JEŽEK VÝCHODNÍ

Čím se živí ježek?

- a) listy, žaludy a bukvicemi
- b) **hmyzem, slímáky a žížalami**
- c) netopýry

LESNÍ ŠELMY

KOČKA DIVOKÁ

Kočka divoká je v naší přírodě:

- a) **vzácná**
- b) běžná
- c) přemnožená

VLK OBECNÝ

Vlci žijí:

- a) ve stádech
- b) **ve smečkách**
- c) v hejnech

RYS OSTROVID

Rys je šelma:

- a) psovitá
- b) **kočkovitá**
- c) lasicovitá

LIŠKA OBECNÁ

Liška obecná není jen šelma, ale také:

- a) žlutě kvetoucí bylina
- b) pták
- c) **houba**

KUNA LESNÍ

Loví kuna veverky?

- a) **ano, často**
- b) ne, veverky se bojí
- c) jen když najde mrtvou na zemi

JEZEVEC LESNÍ

Kde bydlí jezevci?

- a) na stromech
- b) **v norách v zemi**
- c) ve vodních hradech

STROMY

SMRK ZTEPILÝ

Proč se při silném větru smrk často vyvrátí i s kořeny?

- a) smrk má velice tvrdé dřevo, kmen se tedy nezlomí
- b) **má kořeny mělké, nejdou hluboko do země**
- c) mezi jeho kořeny bývají většinou nory jezevců

BOROVICE LESNÍ

Šišky bývají při dešti zavřené, za slunečna se otevírají. Proč?

- a) **aby mohla vylétnout semínka**
- b) chrání se proti úpalu
- c) chytají sluneční energii a vyrábějí z ní kyslík

JEDLE BĚLOKORÁ

Proč většinou v lese nenajdete šišku jedle?

- a) jedle u nás nerostou
- b) šišky jedle se rozpadají ještě na stromě**
- c) všechny sežerou veverky

JASAN ZTEPILÝ

Co je plodem jasanu?

- a) lesní jablko
- b) ostružina
- c) křídlatá nažka**

DROBNÍ LESNÍ LETCI

BABOČKA OSIKOVÁ

Kde žijí housenky této babočky?

- a) v trávě
- b) v mraveništi
- c) na stromech**

OTAKÁREK FENYKLOVÝ

Jak se brání housenka otakárka?

- a) vylučuje páchnoucí tekutinu**
- b) kouše
- c) píská

PŘÁSTEVNÍK MEDVĚDÍ

Jak vypadá larva přástevníka?

- a) chlupatá housenka**
- b) holá píďalka
- c) bílý červík

LESNÍ LETCI

ŠOJKA OBEČNÁ

Riká se jí „lesní policie“. Proč?

- a) kontroluje hnízda jiných ptáků
- b) podle zbarvení
- c) hlasitě křičí, když se v lese někdo nečekaně objeví**

KRKAVEC VELKÝ

Do které skupiny ptáků patří krkavec?

- a) do dravců
- b) do šplhavců
- c) do pěvců**

DATEL ČERNÝ

Datlovi se říká „lesní doktor“. Proč?

- a) živí se například kůrovci a dalšími druhy brouků, kteří žijí ve kmenech stromů**
- b) sbírá léčivé bylinky
- c) neříká se mu „doktor“, ale „funebrák“ – kvůli černé-
mu zbarvení

VODNÍ ŽIVOČICHOVÉ

PARMA OBEČNÁ

Ústa parmy jsou umístěna ze spodu hlavy. Kde sbírá potravu?

- a) na vodní hladině
- b) na dně**
- c) v dutinách padlých stromů

CEJN VELKÝ

Cejn je ryba:

- a) všežravá, živí se planktonem a drobnými živo-
čichy**
- b) dravá, loví jiné ryby
- c) nepřijímá potravu

OKOUN ŘÍČNÍ

Okoun je ryba:

- a) býložravá
- b) dravá**
- c) nepřijímá potravu

JEŘÁB PTAČÍ

Plody jeřábu jsou:

- a) jedovaté pro lidi i ptáky
- b) jedovaté pro lidi, jedlé pro ptáky
- c) jedlé pro ptáky, požitelné a léčivé i pro lidi**

VRBA JÍVA

Jak se říká lidově květům této vrby?

- a) kuřátka
- b) morčátka
- c) kočičky**

SLUNĚČKO SEDMITEČNÉ

Čím se živí slunečko?

- a) listy
- b) ostružinami
- c) mšicemi**

VČELA MEDONOSNÁ

Čím se živí včela?

- a) zelenými listy
- b) jiným hmyzem
- c) pyllem a nektarem**

SRŠEŇ OBEČNÁ

Čím se živí sršeň?

- a) žaludy
- b) jiným hmyzem**
- c) krví savců a ptáků

PUŠTÍK OBEČNÝ

Kde si puštík většinou staví hnízdo?

- a) na zemi pod keři
- b) na skále
- c) v dutinách stromů**

OSTŘÍŽ LESNÍ

Ostříž je drobný dravec. Čím se živí?

- a) myšmi
- b) malými ptáky a létajícími hmyzem**
- c) rybami

JESTŘÁB LESNÍ

Jsou samci a samice jestřába stejní?

- a) samec je menší**
- b) samice je menší
- c) samice je celá černá

RAK BAHENNÍ

Do jaké skupiny živočichů patří rak?

- a) ryby
- b) koryši**
- c) plazi

ROPUCHA OBEČNÁ

Jak se říká mláděti žáby?

- a) potěr
- b) nymfa
- c) pulec**

ŠKEBLE RYBNÍČNÁ

Jak se říká schránce, ve které žije škeble?

- a) ulita
- b) lastura**
- c) skořápka

ŽIVOČICHOVÉ NA STROMECH

ROHÁČ OBEČNÝ

Jak dlouho žijí larvy a dospělci roháče?

- a) larvy několik let, dospělci několik měsíců**
- b) larvy dva měsíce, dospělci tři roky
- c) larvy stejně jako dospělci asi tři týdny

KŘIŽÁK OBEČNÝ

Kolik nohou mají pavouci?

- a) 4
- b) 6
- c) 8**

TESAŘÍK ALPSKÝ

Kde žijí larvy těchto tesaříků?

- a) ve dřevě odumřelých stromů**
- b) v listí na stromech
- c) pod zemí mezi kořeny

ŽIVOČICHOVÉ NA ZEMI

KRTEK OBEČNÝ

Čím se živí krtek?

- a) žízalami a půdním hmyzem**
- b) myšmi
- c) odpadky

NORNÍK RUDÝ

Co je norník?

- a) šelma
- b) kopytník
- c) hlodavec**

ŽÍŽALA OBEČNÁ

Čím je žížala nepostradatelná?

- a) zpracovává odumřelé rostliny a kypří půdu**
- b) obsahuje léčivé látky proti střevním potížím
- c) je hlavní potravou vzácného ještěřáka

ŽIVOČICHOVÉ U VODY

LABUŤ VELKÁ

Jak poznáte u labutí samce a samice?

- a) samec je bílý, samice šedá
- b) samice je o hodně menší
- c) těžko, oba vypadají téměř stejně**

VOLAVKA ŠEDÁ

Podle čeho poznáte letící volavku?

- a) neustále mění směr
- b) má výrazně křepnaté břicho
- c) má esovitě prohnutý krk**

KORMORÁN VELKÝ

Čím se živí kormorán?

- a) výhradně rybami**
- b) vodními rostlinami
- c) jinými vodními ptáky

VEVERKA OBEČNÁ

Kde bydlí veverka?

- a) pod zemí
- b) v hromadách kamení
- c) v hnízdě nejčastěji v dutinách stromů**

PLCH VELKÝ

Co dělá plch v zimě?

- a) celou zimu prospí**
- b) stěhuje se do teplých krajín
- c) je vzhůru a hledá si potravu pod sněhem

NETOPÝR STROMOVÝ

Čím se živí netopýři?

- a) lesními plody
- b) hraboši
- c) hmyzem**

ZMIJE OBEČNÁ

Jak loví zmije?

- a) kořist uštkne jedem**
- b) kořist uškrtí
- c) kořist dožene a zakousne

UŽOVKA HLADKÁ

Jak loví užovka?

- a) kořist uštkne jedem
- b) kořist uškrtí**
- c) číhá na ni na stromě, pak loví skokem

SLEPÝŠ KŘEHKÝ

Co je vlastně slepýš?

- a) had
- b) beznohá ještěrka**
- c) žížala s očima

ONDATRA PIŽMOVÁ

Čím se živí ondatra?

- a) převážně rostlinami, je to hlodavec**
- b) loví myši, je to šelma
- c) hlavně bramborami a zelím, je to škůdce v zahra-
dách

NOREK AMERICKÝ

Jak se dostal norek americký do naší přírody?

- a) žije tady odjakživa
- b) z kožešinových farem**
- c) vznikl křížením původního norka evropského s liš-
kou

HRYZEC VODNÍ

Kde bydlí hryzec?

- a) staví si hnízdo ve větvích křovin
- b) přespává na kamenech u vody
- c) v norách na březích potoků a rybníků**

TROJICE Z PLAKÁTU

13/ Hra vhodná pro větší kolektivy hráčů (5–20 hráčů). Plakát LES máme na stole jako herní plán. Použijeme **zelené** i **hnědé** hrací kartičky. Pokud je málo hráčů, můžeme hrát pouze buď se **zelenými** nebo **hnědými** kartičkami a LOTO-TRIO kartami. Kartičky zamícháme a vyrovnáme do sloupečku rubem nahoru. Hráči sedí kolem plakátu. Postupně snímají kartičky z hromádky a umísťují je na plakát tam, kde je namalován stejný organizmus. Sledují pozorně vývoj hry a sledují, zda již nebyly na plakátě umístěny všechny tři kartičky, které tvoří trojici PEXETRIO (mají stejný grafický znak). Kdo první vykřikne PEXETRIO a správný název trojice, tak si uvedenou trojici kartiček může vzít.

Varianty vyhodnocení správného PEXETRIA:

13a/ Stačí vykřiknout Pexetrio a jeho název, který je uvedený na LOTO-TRIO kartách nebo v mini-encyklopedii.

13b/ Po vykřiknutí správného názvu PEXETRIA více hráči najednou můžeme jako rozstřel je požádat, aby na papírek napsali správná jména všech tří kartiček z pexetria. Pokud napíše správně jména organismů více hráčů, rozhodne los, kdo si trojici vezme.

Hrajeme až do úplného použití všech kartiček. Vítězí hráč s nejvyšším počtem kartiček.

KIMOVKA – LOTO-TRIO A PLAKÁT

14/ Rozprostřeme **zelené** i **hnědé** zamíchané hrací kartičky lícem nahoru před sebe na stůl. Pokud je málo hráčů, můžeme hrát pouze buď se **zelenými** nebo **hnědými** kartičkami. Připravíme do hromádky LOTO-TRIO karty (samozřejmě stejnou barevnou variantu jako hrací kartičky). Vedle vyložených kartiček umístíme na stůl plakát LESA. Na úvod hry si každý hráč vylosuje z hromádky LOTO-TRIO karet jednu z nich a po určenou dobu (například 30 sekund) studuje, jaké organismy jeho LOTO-TRIO karta obsahuje. Na povel pak LOTO-TRIO karty odloží stranou a nyní hledají v rozložených kartičkách „svoje“ obrázky. Ty pak musí co nejdříve přiložit na správné místo na plakát LESA. Až umístí kartičky všichni hráči (registrujeme, v jakém pořadí tak učinili), provedeme kontrolu, zda byly použity správné kartičky tím, že si hráči vezmou do ruky zpět své LOTO-TRIO karty. Pokud první hráč v pořadí nemá všechny kartičky správné, tak zkontrolujeme kartičky dalšího hráče v pořadí. Zvítězí ten hráč, který nejdříve umístí všech šest kartiček, a měl všechny vybrány správně.

Varianta vyhodnocení pořadí: Po umístění kartiček na plakátě musí první hráč v pořadí nejprve správně pojmenovat použité kartičky a pak provedeme kontrolu s LOTO-TRIO kartou, zda použil správné kartičky a správně je pojmenoval. Vítězný hráč tedy musí nejen použít správné kartičky, ale musí je umět také správně pojmenovat.

Při hře můžeme provádět předem dohodnutý počet herních kol. Po každém kole umístíme hrací kartičky zpět na plochu, LOTO-TRIO karty opět zamícháme do hromádky. Při dokončení kola přesně registrujeme pořadí hráčů, kteří umístili správné kartičky a rozdělíme jim body podle pořadí. Po ukončení posledního herního kola provedeme vyhodnocení tak, že sečteme všem hráčům získané body a zvítězí ten hráč, který má nejvyšší bodovou hodnotu.

plch velký
plch obyčajný

žalud
žalud

netopýr stromový
netopier stromový

sršeň obecná
sršeň obyčajný

vrba jívá
vrba rakyta

včela medonosná
včela medonosná

rákos obecný
trst obýčajná

prástevník medvědí
spriadač medvedí

slunéčko sedmítečné
lienka sedembodková

křížák obecný
křížák obýčajný

škeble rybníčná
šklábka rybníčná

veverka obecná
veverica obýčajná

bukvice
bukvica

datel černý
ďateľ čierny

jasan ztepilý
jaseň štíhly

jelen evropský
jeleň lesný

prase divoké
diviak lesný

brusnice borůvka
brusnica čučoriedková

volavka popelavá
volavka popolavá

labuť velká
labuť veľká

ondatra pižmová
ondatra pižmová

cejn velký
pleskáč vysoký

parma obecná
mrena obýčajná

rak bahenní
rak bahenný

zvoněk kopřivolistý
zvonček přhlávolistý

jedle bělokorá
jedľa biela

smrk ztepilý
smrek obýčajný

srnec obecný
srnec lesný

jezevec lesní
jazvec lesný

kormorán velký
kormorán veľký

norek americký
norok americký

okoun říční
ostriež riečny

zvoněk kopřivolistý
zvonček přhlávolistý

ještěb lesní
jastrab lesný

otakárek fenyklový
vidlochvost feniklový

jeřáb ptačí
jarabina vtáčia

rys ostrovid
rys ostrovid

zajíc polní
zajac poľný

kopřiva dvoudomá
přhláva dvojdomá

křemenáč březový
kozák žltotooranžový

jahodník obecný
jahoda obýčajná

hryzec vodní
hryzec vodný

pomněnka lesní
nezábudka lesná

krkavec velký
krkavec čierny

borovice lesní
borovica lesná

ostrůž lesní
sokol lastovičiar

kuna lesní
kuna lesná

vlk obecný
vlk obýčajný

kočka divoká
mačka divá

ostružník maliník
ostružina malinová

liška obecná
liška obýčajná

jezek východní
ježž bledý

křemenáč březový
kozák žltotooranžový

jahodník obecný
jahoda obýčajná

užovka hladká
užovka hladká

lasice hranostaj
lasica hranostaj

liška obecná
kuriatko jedlé

slepýš křehký
slepých lámavý

norník rudý
hrdziak lesný

žížala obecná
dážďovka obýčajná

puštík obecný
sova obýčajná

sojka obecná
sojka obýčajná

lískový oříšek
lieskový oriešok

babočka osiková
babôčka osiková

kaprad' samec
paprad' samčia

muchomůrka červená
muchotrávka červená

muchomůrka zelená
muchotrávka zelená

zmije obecná
vretenica obýčajná

hřib satan
hřib satanský

hřib dubový
hřib dubový

krtek obecný
krt obýčajný